

Helena Dam á Neystabø, almanna- og heilsuáráðgjafi:

- Starvsfólkin hava ikki skuldina

Í sambandi við nógvu ákoyringarnar móti Almennastovuni í seinastuni, ásannar Helena Dam á Neystabø, at almennaverkið ikki virkar nóg væl. Men hon heldur tað vera skeiðt at lasta starvsfólkið á Almennastovuni fyri hetta. - Tað er forsorgarlógin, ið ikki er nóg góð, sigur hon

JOHN JOHANNESSEN

- Eg havi ikki nakað beinleiðis dømi um, at forsorgarlógin verður misnýtt, men eg havi fleiri ferðir frætt um misnýtslu, hóast eingi beinleiðis dømi liggja á skrivarabórðinum hjá mær, sigur Helena Dam á Neystabø, landstýrskvinna í almanna- og heilsuáráðgjafi. Men hon leggur dent á, at starvsfólkin á Almennastovuni als ikki hava skuldina av hesum. Hon sigur, at tað als ikki ber til hjá starvsfólkinum at hava eftirlit við, hvør býr saman við hvørjum úti um landið. Tí metir hon, at kommunurnar skulu hava størri ábyrgd í nýggju almennalóggávu, sum arbeið verður við í løtuni.

Helena Dam á Neystabø sigur, at hon heldur tað vera skeiðt at langa út eftir Almennastovuni í fjølmóðnum og á tingsins røðarpalli. Hon sigur, at í sambandi við at Rúna Sivertsen hevur funnist at Almennastovuni og málsviðgerðina har, at tað er sera umráðandi, at starvsfólk eins væl og viðskiftafólk hjá Almennastovuni ikki verða lögð undir illgruna, tá skift verður orð um, hvussu bótast kann um sosiala skipanirnar í Føroyum.

- Um so er, at onkur hevur ein grundaðan illguna, ella beinleiðis veit um misnýtslu, so eigur ein og hvør sjálvandi at gera vart við seg tað hjá avvarandi myndugleika, og hetta ber væl til at gera í trúnaði. Men í flestu førum er tað tó soleiðis, at avgerðirnar hjá Almennastovuni byggja á galdandi lóggávu. Og tað er hana, tey skulu umsita, eisini í teimum førum, tá ið tað kann tykjast órimligt.

- Vit eiga tó ikki at ræðast eitt neyðugt orðaskifti um, hvussu vit skipa okkara almennapolitikk. Vit mugu hava eina bæði greiða og rættvísu lóggávu, sum er einføld at umsita. Og okkara lóggáva á hesum økinum er bæði tung, gomul og fløkt at umsita. Tí liggur ein stór uppgáva fyri framman at gera nýggja lóggávu á økinum. Og henda skal smíðast í hesum árinum. Tað er eisini neyðugt, at bæði lóggávan, starvsfólk og viðskiftafólk leggja dent á, at almennaverkið hevur til endamáls at gjalda tí einstaka at loysa sínar egnu trupulleikar. Og

eg ivist ikki í, at tað er tað, ið teir flestu føroyingar vilja. Teir ynskja at vera sjálvbjargnir, um tað á nakran hátt ber til. Og tað er tað, sum almennalóggávan skal stuðla upp undir.

Eiga ikki

at ræðast orðaskifti

- Eg haldi ikki, at vit eiga at ræðast eitt neyðugt orðaskifti um, hvussu vit skipa arbeiðið á okkara almennastovnum best og mest rationelt. Fram um alt mugu vit tryggja, at stovnarir eru brúkaravinligrir. Eisini á hesum økinum er einki at ivast í. Vit kunnu fremja ábøtur. Og vit eiga sjálvsagt at tola atfinningar. Men øll eiga vit at hava í huga, at tað eru starvsfólkin á Almennastovuni, ið hvønn einasta dag standa andlit til andlits við tey fólkini í Føroyum, sum hava tað allar truplast. Og tí skulu vit skifta orð um hesi viður-skifti á einum virðiligum støði.

Samvitskuspurningur

Almanna- og heilsuáráðgjafi segir seg ikki skilja, hvussu fólk kunnu hava samvitsku at misnýta Almennastovuna. Hon metir, at tað helst eru tær einasmøllu mammurnar, ið hava torført at fáa figgarligu endarnar at røkka saman. Tí heldur hon tað vera ógvuliga frekt, at ógift, ið liva saman sum hjún, misnýta forsorgarlógina, við at lata sum um mammurnar eru einasamallir forsorgjarar. Tó leggur Helena Dam á Neystabø einaferð enn dent á, at hon ikki hevur nakað beinleiðis dømi um slíka misnýtslu, men at hon fleiri ferðir hevur hoyrt um hetta.

- Tá eg sigi hetta, er tað ikki tí, at eg vil leggja ein heilan bólk av fólkum undir illgruna. Orsøkin til, at eg nýti henda bólk sum dømi er, at eg havi frætt, at tað eru fleiri, ið lást ikki at búgva saman, hóast tey eru sambúgvandi. Tó merkir hetta ikki, at øll gera tað og heldur ikki, at hetta eru tey einastu, ið misnýta forsorgarlógina, sigur Helena Dam á Neystabø.

Kommunurnar fáa ábyrgd

Helena Dam á Neystabø sigur, at í nýggju almennalóggávu, ið arbeið verður við í løtuni, er ætlanin at leggja ein part av ábyrgdini

Helena Dam á Neystabø, almanna- og heilsuáráðgjafi

men verður ein persónlig uppsparing. Men tey, ið av einari ella aðrari orsök ikki hava verið før fyri at vinna sær pening gjøgnum lívið, koma undir eina almenna pensjónsskipan, ið líkist teirri pensjónsskipanini, vit hava í dag. Munurin kemur bert at vera tann, at henda pensjónin kemur at verða væl hægri, enn tann, ið er galdandi í dag. - Orsøkin til, at nýggja almenna pensjónsskipanin kemur at verða væl hægri er tann, at hon ikki fevnir um eins nógv fólk og tann verandi ger. Tey, ið hava havt ráð at spara sær til pensjónina sjálvi, fáa jú ikki almenna pensjón, og sostatt koma tey at bera tey veiku, sigur Helena Dam á Neystabø, landstýrskvinna í almanna- og heilsuáráðgjafi.

av almennaveitingunum yvir á kommunurnar kring landið. Hetta merkir, at tær ávísu kommunurnar skulu hava eftirlit við t.d. málum, har einsamallar mammur fáa almennan stuðul. Uppgávan hjá kommununi kemur at verða tann, at hon skal syrgja fyri, at almennalóggávan ikki verður misnýtt.

Tó visir Helena Dam á Neystabø á, at hetta ikki er nakað, ið avgerð er tikin um enn, men at tað í løtuni verður viðgjørt í Landstýrinum.

Nýggja pensjónsskipanin

Í seinastuni hevur nógv tosar verið um pensjónirnar. Flest øll eru samd um, at fólká-pensjónin er alt ov lág, og skotið er upp at hækka hana. Men partur av nýggju almennalóggávu er eisini ein nýggj pensjónsskipan.

Almanna- og heilsuáráðgjafi segir, at arbeið verður við einari pensjónsskipan, ið er eitt millumting millum eina solidariska og eina borgarliga pensjónsskipan. Hetta merkir í stuttum, at tey sterku í samfelagnum skulu bera tey veiku. Helena Dam á Neystabø sigur, at nýggja pensjónsskipanin kemur at byggja á eina pensjónsuppsparing, ið tey, ið vinna pening skulu gjalda í. Pensjónsuppsparingin fer ikki í ein grunn,

- Skrivið skal skapa dialog

Seinastu dagarnar hava stovnsleiðarar kring landið fingið skriv frá figgardeildini hjá Almanna- og Heilsuáráðgjafi um, at fullveldisætlanin skal siggjast aftur í figgarlógnum fyri ár 2.000 hjá teimum ymsku stovnum.

Hetta eru stovnsleiðarar ikki serliga glaðir fyri. Teir siga nevnliga, at tað frammanundan er sera torført at reka almennu stovnanar í landinum við teimum jáltanum, teir fáa, og tískil meta teir tað vera eina ómöguliga uppgávu at fara undir sparingar, uttan at hetta kemur at raka tæmastuna hjá stovnum.

Helena Dam á Neystabø, landstýrskvinna í almanna- og heilsuáráðgjafi, sigur tó, at stovnsleiðararnir onga orsök hava at ræðast hetta skrivið. Hon sigur, at skrivið er sent út, fyri at skapa ein dýlan millum ymsku stovnsleiðararnar og Almanna- og Heilsuáráðgjafi, soleiðis, at finnst kann út av, hvussu Almanna- og

Heilsuverkið í síni heild kann rekast meira skynsamt.

Helena Dam á Neystabø sigur, at semja er í landstýrinum um, at Almanna- og Heilsuverkið ikki kemur at verða tað, ið skal spara mest undir fullveldisætlanunum. Tó metir hon at sparingar kunnu fremjast á tann hátt, at arbeiðið millum teir ymsku stovnarar verður skipað betri. Hon sigur, at berast skal so í bandi, at ikki er neyðugt at taka eitt mál upp aftur frá botninum, bert tí onkur stovnsnýtari skiftir stovn. Hetta metir hon kann spara Almanna- og Heilsuverkinum fyri væl av peningi, og sigur hon, at skrivið er sent út, nevnliga fyri at fáa dialog í lag, um hvussu hetta kann gerast. Tí heitir hon á allar stovnsleiðarar um at taka ímóti skrivinum við opnum sinni, og royna at gera sær hugsanir um, hvussu ein á bestan hátt kann fremja rationaliseringar innan ávísu økini innan Almanna- og Heilsuverkið.

Ford Escort 1999

option
5 hurðar

Option 1

1,6i 16v motor
Powerstýring
4 kanals ABS
Trygdarkabinum
Selastrammari
3000 Radio v/bandspælara
Tónaðir rútar
PATS startsperru

Fyrr 160.000 kr
Nú 142.995 kr

Option 2

1,6i 16v motor
Powerstýring
4 kanals ABS
Trygdarkabinum
Selastrammari
3000 Radio v/bandspælara
Förlyktavaskari
Hiti í forsetrunum
Tónaðir rútar
PATS startsperru
El-spegl
El-förarasetur
El-rútar framman
Upphitaðan forrúrt
El-bakkklappur
Fjarstýrt centrallás

Fyrr 174.500 kr
Nú 149.995 kr

Option 3

1,6i 16v motor
Powerstýring
4 kanals ABS
Trygdarkabinum
Selastrammari
3000 Radio v/bandspælara
Förlyktavaskari
Hiti í forsetrunum
Tónaðir rútar
PATS startsperru
El-spegl
El-förarasetur
El-rútar framman
Upphitaðan forrúrt
El-bakkklappur
Fjarstýrt centrallás
Aircondition

Fyrr 184.500 kr
Nú 155.995 kr

P/f Wenzel

Akranesgøta 5
FO 100 Tórshavn
Tlf. 313873 - Fax 311173